

Inspiratiedag samen leren

23/09/2023

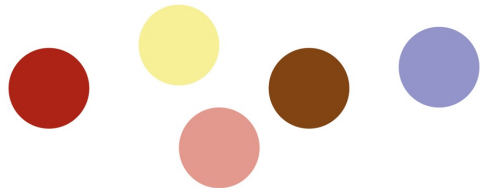
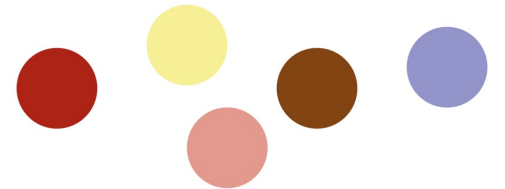
**SAMEN LEREN OVER GOED LEVEN
VOOR EN MET OUDEREN**

LU
MC Leids Universitair
Medisch Centrum

 ZonMw

**WARK
HOUSE**

Wie zijn wij?

Warkhouse

Ouderenzorgnetwerk
Dichteren

Netwerk Ouderen en
Veerkracht Aalten

WARK
HOUSE

Onze Lieve Vrouwe ter Eem 1932 > 2023

zusterklooster, scholencomplex en meisjesinternaat

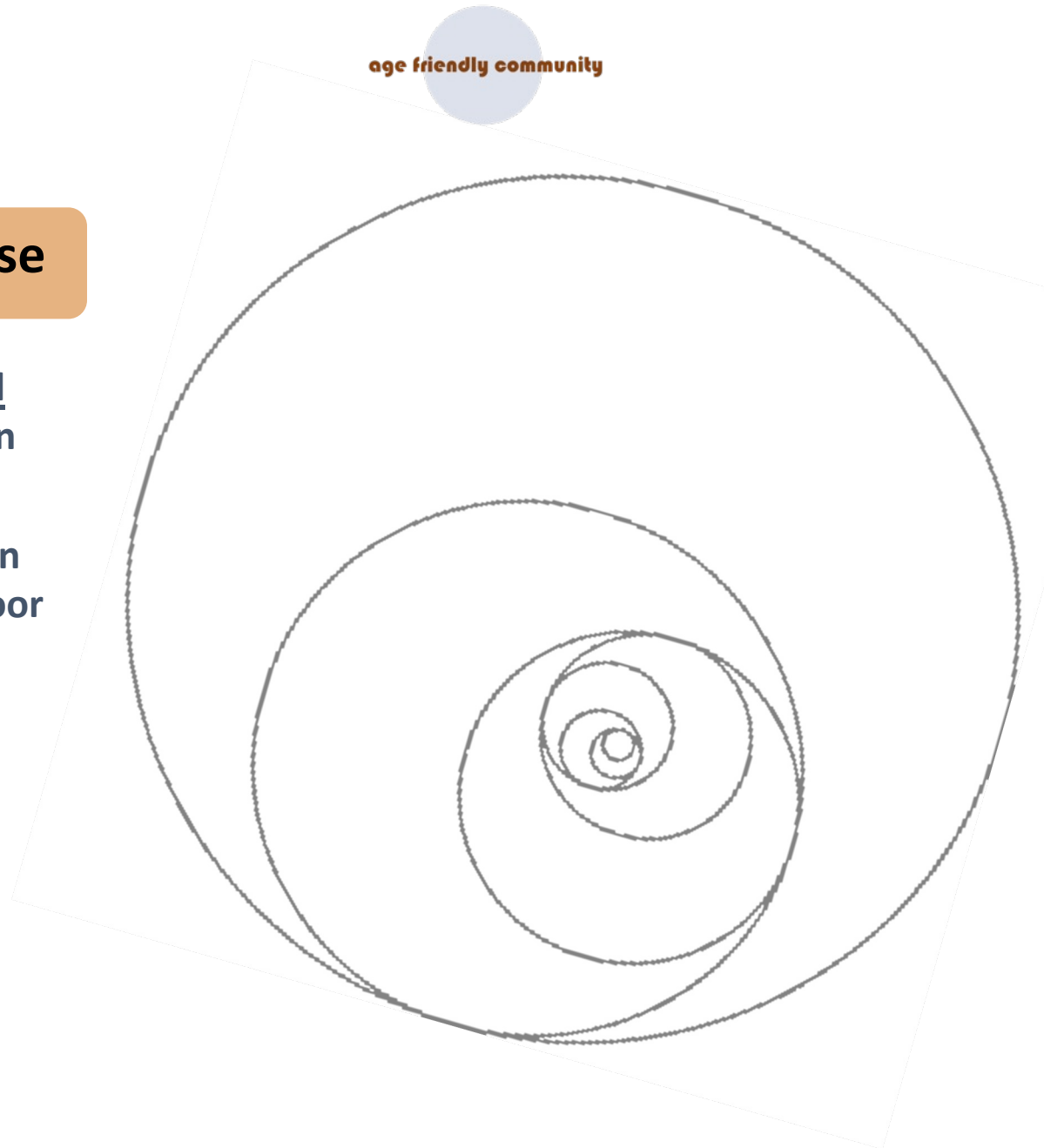
Een community vlakbij de stad

- Wonen
- Werken
- Cultuur
- Natuur

Doelen kennissynthese

1. Vergroten van het lerend vermogen van de netwerken
2. Ophalen van kennis buiten de netwerken en benutten voor de netwerken
3. Versterken van programma ZonMw
4. Zichtbaar maken van de doorwerking

Wat heeft dit traject gebracht tot nu toe?

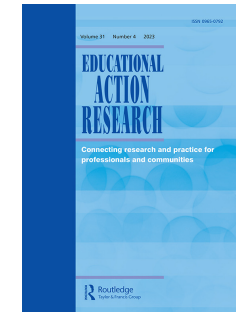

VERWEY JONKER Instituut

Reflecties op vraag om SROI in relatie tot praktijk en doelen van netwerken (2^e concept)

Gerōn

SAMEN LEREN OVER GOED LEVEN VOOR EN MET OUDEREN

Programma

10.00-10.30   Opening en keynote Age-friendly Communities

10.30-11.15   Lokale netwerken in de schijnwerpers

11.15-12.45   Verdiepingsworkshops

12.45-14.00   Uitgebreide lunch met boswandeling

14.00-16.30   Ons werk overdragen aan nieuwe generaties

16.30-17.00   Borrel

Deze keynote: een inkijkje in de inzichten

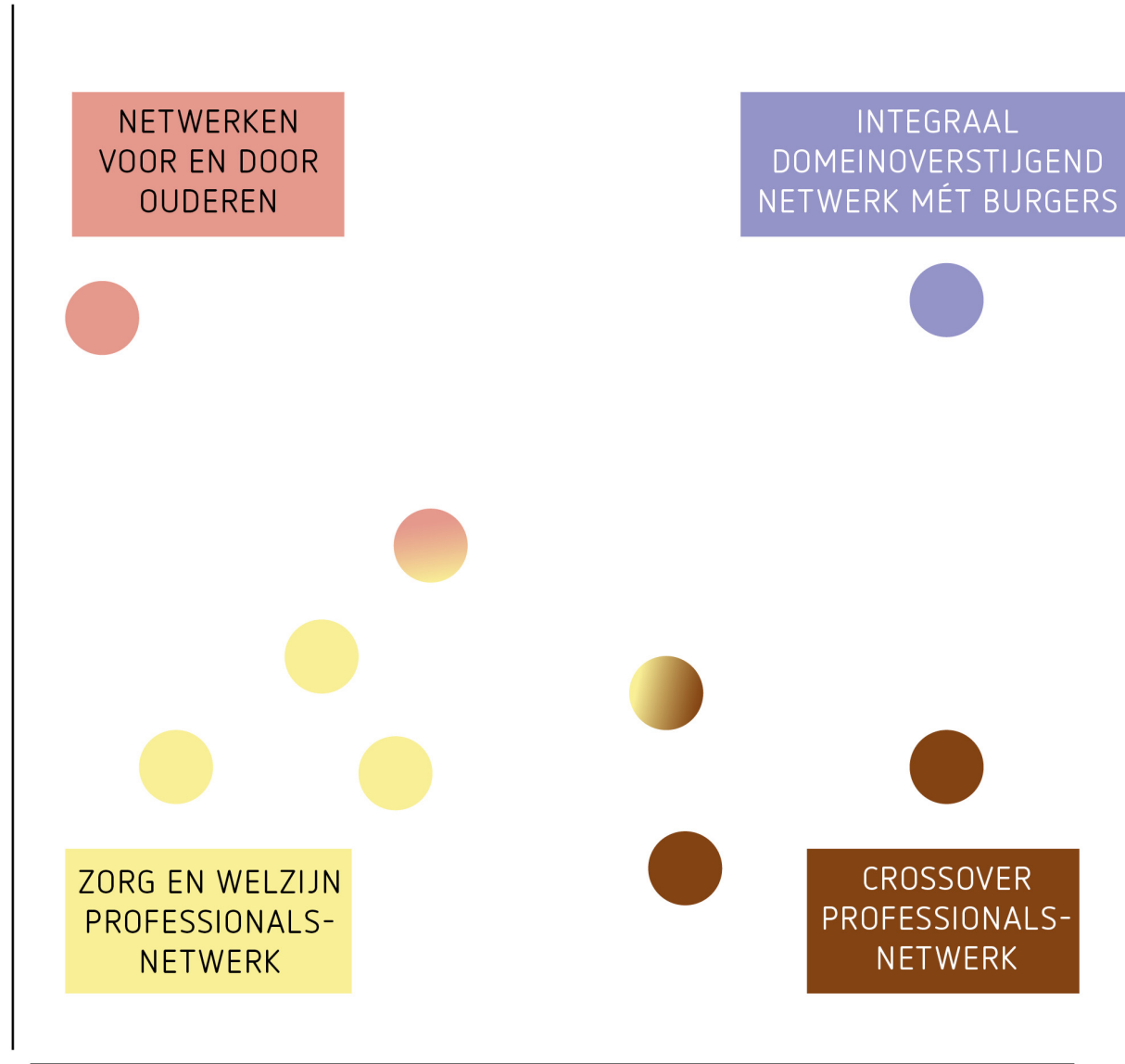

age friendly community

- Vier typen netwerken
- Werkende mechanismen
- Zichtbare en onzichtbare waarde
- Inbedding in literatuur en toekomst van Age-friendly Communities

Vier typen netwerken

↑
SAMEN
MET
BURGERS

DOMEINOVERSTIJGENDE SAMENWERKING →

Werkzame mechanismen

van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

'Zaadjes planten, 'wroeten in de klei',
'vruchten plukken', 'wortelen', 'onderstroom'

Bouwen aan ecosystemen (ipv netwerken)

Holistisch perspectief (Guillemot & Warner,
2023)

Werkzame mechanismen van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

- Wicked skills
  - Meerstemmig positioneren
  - Lateraal denken en processen van het onderbewuste toevoegen
  - Schakelen tussen lagen
  - Werken vanuit wijsheid, paradoxen en ethiek
  - Werken mét conflict

Faciliteren is nog een uitdaging

“Vakoverstijgende vaardigheden. Precies waar we de studenten van de zorg- en welzijnsopleidingen toe willen uitdagen om te leren. Bij ons op de hogeschool werken we vanaf het 2e jaar ook al graag met multidisciplinaire groepjes studenten in de wijk en in (zorg)organisaties.”

**Docent en actieonderzoeker
(interview)**

Zichtbare en onzichtbare waarde van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

“Deze nieuwe manier van samenwerken, die ogenschijnlijk zo makkelijk en logisch lijkt maar in de drukte van alledag niet makkelijk is, geeft ons als netwerk nu ontzettend veel energie. Zoveel energie dat zelfs het uitvallen van mijzelf als projectleider door Corona opgevangen kon worden door het netwerk en het proces door is gegaan. Waar ik heel blij van word, is dat iedereen zoveel mogelijkheden voor de toekomst ziet, maar er ook nu al, elke dag nieuwe dingen samen worden bedacht en uitgetoet. Met als resultaat dat de mogelijkheden voor wijkbewoners om zo lang mogelijk, zo gezond mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen nog duurzamer en effectiever zijn. Want de juiste plek voor de juiste zorg is: thuis!”

**Wijkverpleegkundig coördinator en
inhoudelijk projectleider
(interview)**

Onzichtbare waarde van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

- Lastig onder woorden te brengen
  - Metafoor helpt bij expliciteren
- Conflicten liefst vermijden
- Doorspitten conflicten geeft stevige basis

Ecosysteem (levend bos) metafoor als tool

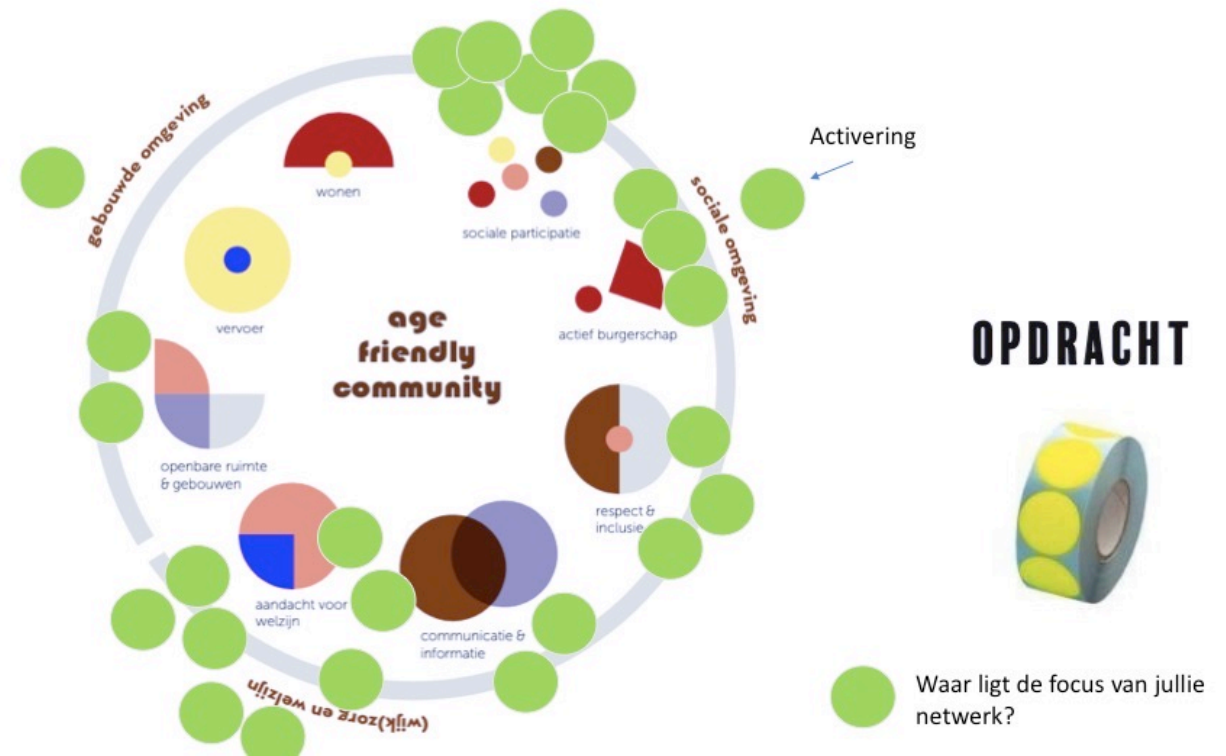

age friendly community

Zichtbare waarde van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

- Concrete acties in de wijk, ontwikkelde producten, beleidsveranderingen
  - Echter, process is ook belangrijk
  - Vertraging bracht duurzaamheid
- Uitwisseling tussen netwerken:
  - Verbreding netwerkpartners
  - Nu ook bewoners van alle leeftijden
  - Niet alleen zorg, maar ook wonen en participatie

Age-friendly community als tool

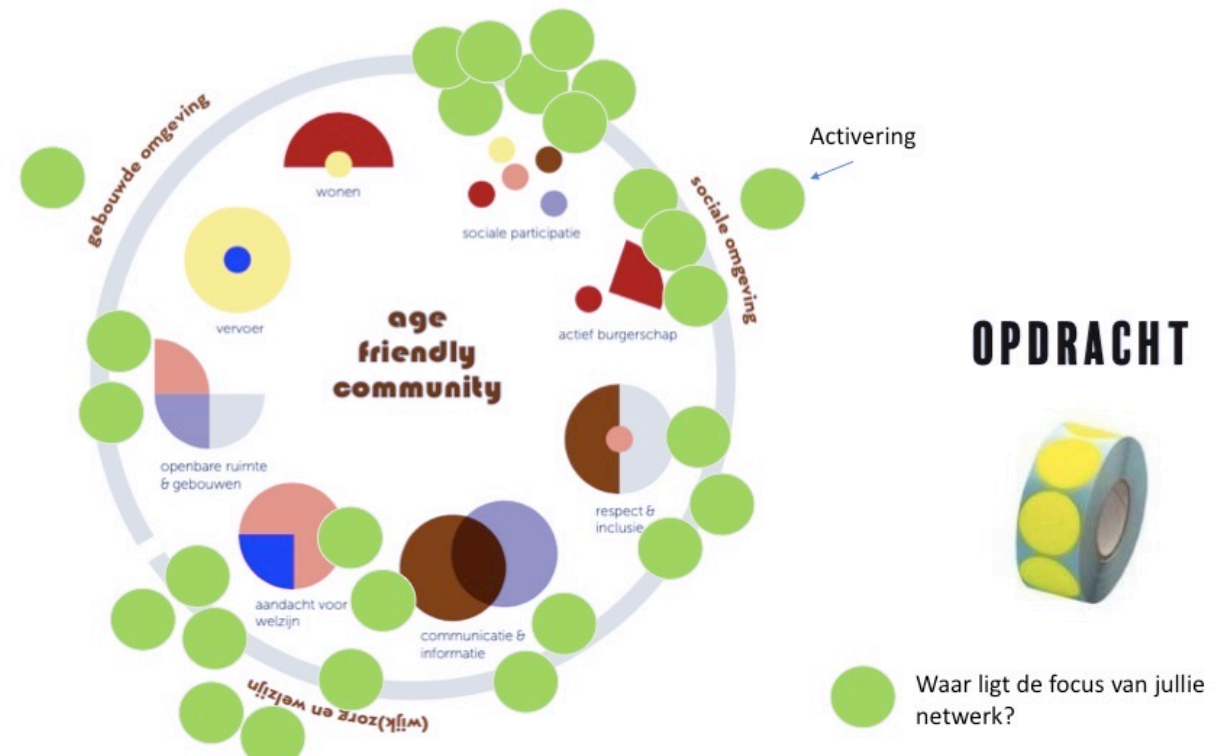

age friendly community

Zichtbare waarde van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

- Concrete acties in de wijk, ontwikkelde producten, beleidsveranderingen
  - Echter process ook belangrijk
  - Vertraging bracht duurzaamheid
- Uitwisseling tussen netwerken:
  - Verbreding netwerkpartners
  - Nu ook bewoners van alle leeftijden
  - Niet alleen zorg, maar ook wonen en participatie

Age-friendly community als tool

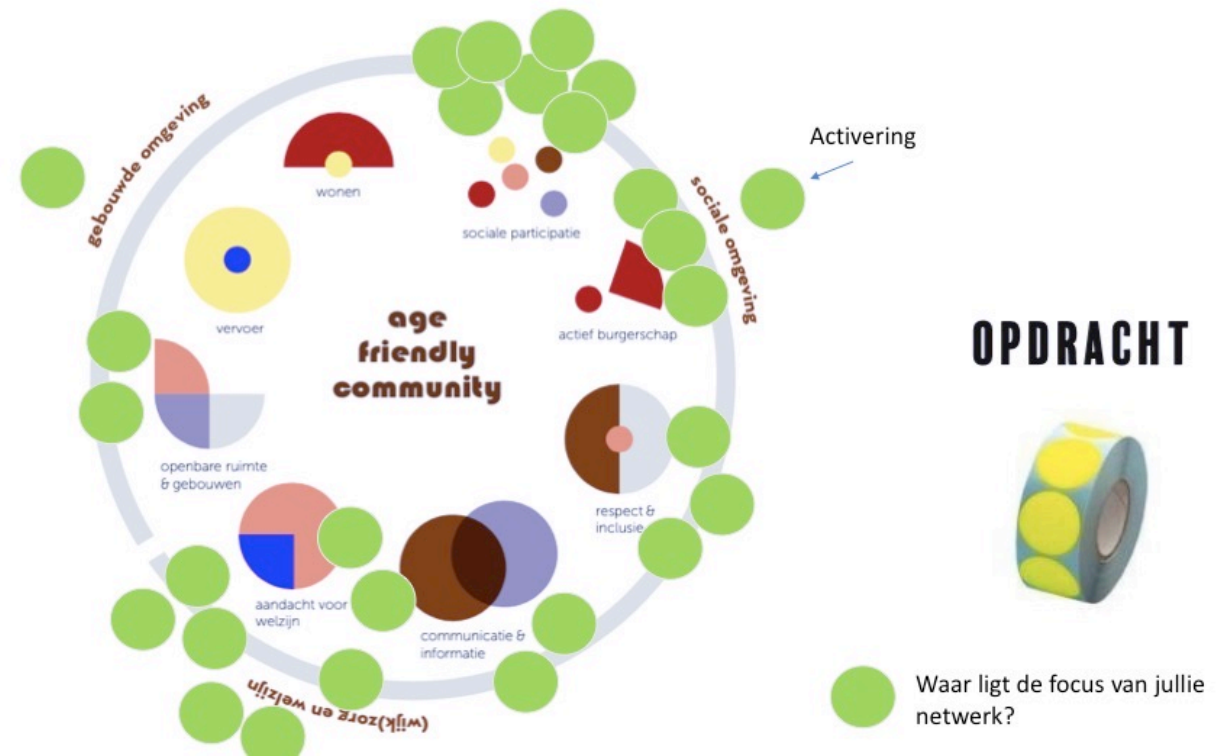

age friendly community

Zichtbare waarde van domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

- Concrete acties in de wijk, ontwikkelde producten, beleidsveranderingen
  - Echter, process is ook belangrijk
  - Vertraging bracht duurzaamheid
- Uitwisseling tussen netwerken:
  - Verbreding netwerkpartners
  - Nu ook bewoners van alle leeftijden
  - Niet alleen zorg, maar ook wonen en participatie

Age-friendly community als tool

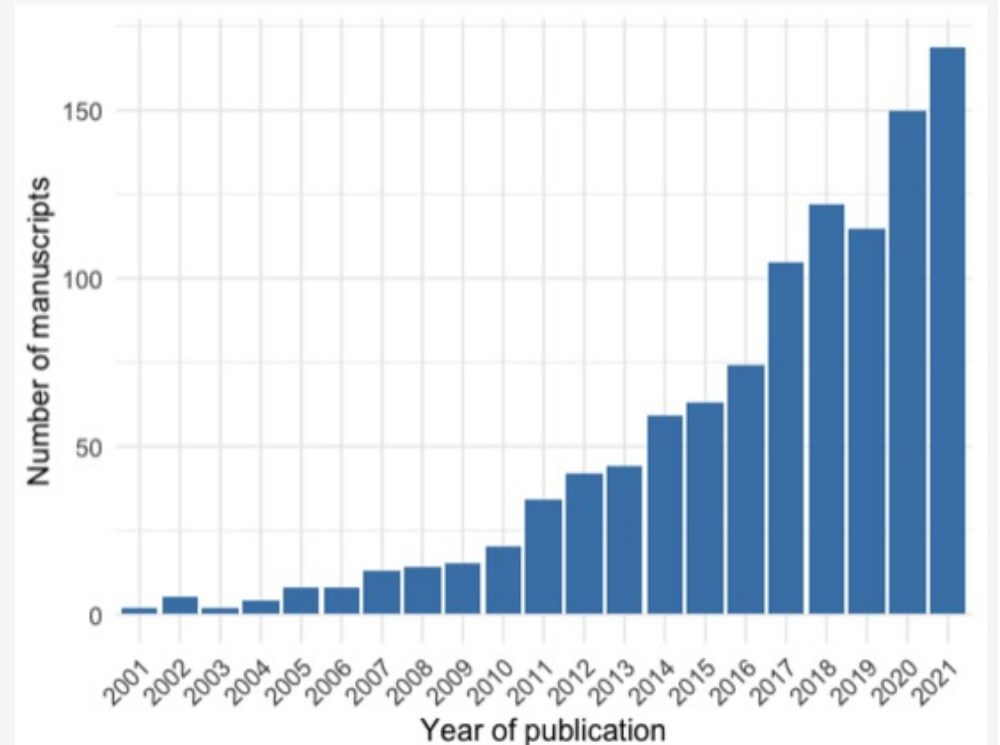
Age-friendly communities framework

- Groeiend als concept (o.a. Maciel et al., 2023; Guillemot & Warner, 2023)
- Focus op meso-niveau (community):
  - Gebouwde omgeving, zorg en welzijn en participatie
- Macro en microniveau mist:
  - Macro: politiek met aandacht voor migratie, demografische ontwikkelingen en sociaal politieke context
  - Micro: kritische rol van familie en informele zorg

Guillemot, J. R., & Warner, M. E. (2023). Age-Friendly Cities in Latin America: A Human Ecological Framework. *Geriatrics*, 8(3), 46.

Maciel, T. F., & Moura, L. B. A. (2023). Epistemological assumptions of age-friendly cities: a scoping review. *Acta Paulista de Enfermagem*, 36, eAPE00202.

Figure 2. Publication trend from January 2001 to October 2021.

Age-friendly communities framework

Thema technologie mist: smart age-friendly ecosystem
(Marston et al, 2020)

Teveel focus op interventies rondom functioneel en
cognitief functioneren

Te weinig op respect en diversiteit, bijvoorbeeld ageism
(Buffel et al. 2021) en LHBTIQ2S+ (Lipinski et al, 2023)

Kunst- en cultuurparticipatie in Age-friendly
Communities (Dow et al, 2023)

Marston, H. R., Shore, L., & White, P. J. (2020). How does a (smart) age-friendly ecosystem look in a post-pandemic society?. *International journal of environmental research and public health*, 17(21), 8276.

Emma Lipinski , Arne Stinchcombe & Kimberley Wilson (2023) Are Age-Friendly Communities “Friendly” for All? Perspectives from LGBTQ2S+ Communities, *Journal of Aging & Social Policy*, DOI: [10.1080/08959420.2023.2226343](https://doi.org/10.1080/08959420.2023.2226343)

Dow, R., Warran, K., Letrondo, P., & Fancourt, D. (2023). The arts in public health policy: progress and opportunities. *The Lancet Public Health*, 8(2), e155-e160.

Age-friendly Ecology

5 ecologische principes voor Age-friendly Ecosystems en sociale verbondenheid

- Factoren in de omgeving hangen met elkaar samen en interacteren met elkaar om sociale connectiviteit te beïnvloeden.
- Invloeden uit de omgeving hebben invloed op individuen of groepen (dichtbij of veraf).
- De link tussen de persoon en de omgeving is cruciaal bij het bepalen van sociale connectiviteit.
- Persoonlijke kenmerken en omgevingsfactoren veranderen in de loop van de tijd en hun relatie tot sociale connectiviteit is dynamisch.
- Er zijn bepaalde "hefboompunten" (binnen de persoon of de omgeving) die bijzonder belangrijk zijn bij het bepalen van sociale verbondenheid.

Figure 1: Conceptualizing age-friendly communities

Interactieve werksessies

1: Infrastructuur en technologie in netwerken

René Reumer (Warkhouse)

Kapel

2. Participatie en informele zorg: perspectieven op een casus via DUPLO-methode

Tineke Abma (LUMC)

Devotie-
kamer

3. Wicked skills in zorg en welzijn

Ingeborg van der Oord (Warkhouse) van Ouderenzorgnetwerk Dichteren (OZN)

Serre 1

4. Het netwerk als ecosysteem

Marielle Schuurman en Barbara Groot (LUMC)

Serre 2

Age-friendly Community Worldcafe

Wat hebben we samen te leren en wat is nodig om dit in te bedden in onderwijs en elders?

- Huidige professional: wat heb je zelf nodig in onderwijs?
- Toekomstige professionals (komende 18 jaar): wat zou je studenten nu geven?
- Professionals 2040: wat moeten toekomstige studenten leren?

age friendly community

In ons Age-friendly Community Worldcafe...

1. ...Is iedereen welkom
2. ...Wordt ieders bijdrage aangemoedigd
3. ...Verbinden we de diverse perspectieven
4. ...Luisteren we samen naar inzichten en dieperliggende vragen
5. ...Delen we de gezamenlijke ontdekkingen die geoogst zijn
6. ...Worden plezier, betrokkenheid en creativiteit omarmd

age friendly community

age friendly community

Age-friendly Community Worldcafe: dynamisch luisteren

- Luister om te leren
- Luister naar verschillen
- Luister met erkenning
- Luister naar verbanden
- Reflectief luisteren: moedig

age friendly community